

30.12.2018

1. neděle po Vánocích

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému.“ Ř 8,28

Píseň 96 *Píseň novou Pánu zpívejte*

Modlitba: Hospodine, svatý Bože, Ty, který jsi tu byl dříve než kdokoli z nás, Ty, který tu budeš, i když my tu nebudeme, (i když nebude žádné tady a teď), Ty – věříme – nás nepatrné právě teď a tady provázíš a na nás každém Ti záleží. Pane, nerozumíme možná dobře tomu, co nás potkává, a proto se Tebe ptáme: co máme dělat? Co máme přijmout s odevzdaností, co přijmout s vděčností, čemu vzdorovat, proti čemu bojovat? Co je darem a dobrou příležitostí a co je pokušením a léčkou? Prosíme, provázej nás na našich cestách a povzbuzuj nás k tomu, abychom hledali a činili, co bude dobré pro nás i pro celé Tvé stvoření. Amen.

Čtení: Mt 13,1-23

Píseň (Svítá) 286 *Rok za rokem*

Text: Kaz 7,8-14

Kázání:

Jaké budou dny příští? Dobré či zlé? S největší pravděpodobností namíchané. Většinou nás během roku zastihne obojí, sladké s hořkým se smísí, řekl by Komenský. Spíše se ptáme, zajímá nás, v jakém poměru budou namíchaný? Anebo: Jak moc budou dobré? Jak moc budou zlé? Jak nám v nich bude? Jak ty špatné uneseme? S kým budeme sdílet dny dobré a o koho se budeme moci opřít v těch zlých?

Kazatel jakoby se chtěl už přenést na konec těch časů. Je lepší to mít za sebou, ohlížet se, pokud možno vděčně, než na počátku si dělat plány, marně snít, dělat si iluze, sliby či předsevzetí anebo podléhat zbytečným strachům. Jenže – co máme dělat, když prostě na začátku jsme? Starý rok končí a nový začíná. Tak se těm představám, co bude a co nás čeká, těžko ubráníme.

Je určitě dobré si vzít k srdci: nestěžuj si, nehořekuj. Jistěže pláč je povolen a nářek při ztrátě, zvláště člověka blízkého, je přirozený. Ale sebelítost nikam nevede, ničemu nepomáhá, ducha neposílí. V sebelítosti se mohu tak leda utopit.

Dále Kazatel radí: „Neptej se, čím to je, že dny dřívější byly lepší než tyto?“ Kazatel neuvádí žádné důvody, proč se neptat. Snad je každému jasné, že dny dřívější se nám tak jeví. Bejvávalo. Včera bylo lépe, protože jsme byli mladší. Anebo protože naše mysl má schopnost nepříjemné věci vytěšňovat. Takže vlastně nejsme schopni dny dřívější a současné porovnávat. Anebo – i kdyby dny dřívější byly opravdu lepší, taková nostalgie podobně jako hořekování brání zdravému pohledu na dnešek a bere chuť utkat se se současnými a budoucími nesnázemi a překážkami s odvahou a nadějí.

Naděje. Je naděje klíčová? S nadějí hledět do budoucna. Optimisticky? Myslím, že biblická naděje není totéž, co optimistické „zítra bude líp“. Tomu by se Kazatel nejspíš vysmál. Protože budoucnost nedržíme v rukou. Laciné naděje zaslepují – ani nejsou hodny toho jména, nejsou to naděje, jsou to pouhé iluze. Šířit kolem sebe takový optimismus, že zítra bude líp, je známkou nemístné povýšenosti.

Co tedy ta biblická naděje? Budoucnost nemáme v rukou. Budoucnost je Boží. Jenže z toho si nemůžeme jednoduše odvodit, že zítra bude líp. Protože naše „líp“ se od Božích cest může hodně lišit. Boží budoucnost není lacině chlácholivá, útěšná, nýbrž je

provokativní, burcující, inspirující. Tam, kde nám bible nabídne pohled do Boží budoucnosti, dává nám především motivaci, povzbuzení a inspiraci k tomu, co a jak dělat, podle čeho se řídit, na čem záleží. Kazatel mluví o tom, že moudrost je dobrá, užitečná těm, kdo vidí slunce. Slunce snad vidí všichni, ne? A zároveň se nikdo nedokáže do slunce podívat. Že by to bylo přirovnání? Že by Kazatel měl na mysli slunce jako obraz Hospodina, Boha, který přebývá v nepřístupitelném světle? Pak by moudrost byla jen jiným slovem pro pokoru... Moudré je nechat si odstup od vlastních představ o tom, co je to „líp“.

Kazatel překvapuje otázkou: Kdo může narovnat, co Bůh zkřivil? Čekal bych to naopak – Bůh narovná a člověk jeho dílo nemůže pokřivit. Nemůže deformovat, pokazit, co je Boží, svaté, věčné. Tak tomu věřím. (I kdyby vše bylo lží prosáklé a i my sami sobě lhali, přece pravda zůstane pravdou...) Kazatel to říká naopak schválně; rovné a křivé zaměňuje, abychom nebrali jako samozřejmost to, co nám se jeví rovné, abychom nečekali, že Pán Bůh bude dělat, co je to správné, rovné podle nás. Podle toho, co by nám vyhovovalo. Jenže ono to může být úplně jinak. Bůh nás nepřenese do lepších časů a nevyhová našim snům a představám. Bude asi vždycky svůj...

Když jsem přemýšlel o (Boží) budoucnosti, o naději, která je s ním spojená, vybavilo se mi Ježíšovo podobenství o rozsévači a zařadil jsem ho jako první čtení. Slovo Boží se zasévá pro budoucnost. Ta setba je dobrá a na konci bude dobrý užitek. Jenže mezi setbou a sklizní se odehraje celá škála rozmanitých zápasů. A žádný člověk nestojí mimo. Třeba zrovna zítra na nás bude pálit slunce a kolem nás vyrůstat trní... Podobenství nám dává zahlédnout jakoby z nadhledu celek, vidět dobrý základ i radostný výsledek, ale každý z nás si bude muset prožít zápas proti pokušení, únavě, lenosti. Jak dlouhý, jak obtížný, jak bolestný?

V časech, které jsou před námi, budou nejspíš přicházet dny dobré i zlé, budeme nejspíše zažívat věci radostné i tíživé. Co s tím? Kazatel řekne: „V den dobrý užívej dobra a v den zlý si uvědom, že ten i onen učinil Bůh proto, aby se člověk nedozvěděl, co bude po něm.“ Užívej dobra – všimni si, když přijde dobrý den, že máš dobrý den, vychutnej si ho a nemysli, že dřívější dny byly lepší! A ty zlé dny přijmi jako výzvu – jít do toho s trpělivostí a důvěrou, aniž bychom mohli všemu rozumět, aniž bychom věděli, kdy a jak věci dospějí ke svému dobrému cíli.

Pane Ježíši Kriste, daruj nám svého Ducha naděje, pokory, odvahy a trpělivosti! Amen.

Píseň 582 *Toužíme v lásce žítí stále*

Ohlášky

Sbírka

Píseň (Svítá) 186 *Moc předivná*

Přímělná modlitba + Otče náš

Poslání: Fp 4,4-9

Požehnání

Píseň 534 *Ó Bože spáso zašlých dob*